

МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ



НАУКОВІ ПРАЦІ МАУП

Засновано у 2001 р.

Випуск 2(29)

Київ
ДП «Видавничий дім «Персонал»
2011

УДК 330-339; 321.7; 159.9
ББК 65.9(4УКР)29-2я43
М58

Редакційна колегія

Подолька А. М., д-р юрид. наук, проф. — головний редактор
Головатий М. Ф., д-р політ. наук, проф. — заступник головного редактора
Ігнатченко А. А., канд. техн. наук — відповідальний редактор

Політичні науки

Антонюк О. В., д-р політ. наук, проф., Бабкіна О. В., д-р політ. наук, проф., Бідзюра І. П., д-р політ. наук, Варзар І. М., д-р політ. наук, проф., Головатий М. Ф., д-р політ. наук, проф., Гончаренко О. М., д-р іст. наук, Піляєв І. С., д-р політ. наук, Хижняк І. А., д-р іст. наук, проф., Шуба О. В., д-р політ. наук, проф.

Економічні науки

Захожай В. Б., д-р екон. наук, проф., Дахно І. І., д-р екон. наук, проф., Дмитренко Г. А., д-р екон. наук, проф., Куроченко О. В., д-р екон. наук, проф., Пила В. І., д-р екон. наук, проф., Радзівський О. І., д-р екон. наук, Федоренко В. Г., д-р екон. наук, проф., Шостак Л. Б., д-р екон. наук, проф., Швець В. Я., д-р екон. наук, проф., Баєва О. В., д-р біол. наук, проф.

Психологічні науки

Балл Г. А., д-р психол. наук, проф., Лігоцький А. О., д-р пед. наук, проф., Ложкін Г. В., д-р психол. наук, проф., Приходько Ю. О., д-р психол. наук, проф., Синьов В. М., д-р пед. наук, проф., Чернуха Н. М., д-р пед. наук, проф., Чуприков А. П., д-р мед. наук, проф.

Юридичні науки

Александров Ю. В., канд. юрид. наук, проф., Ануфрієв М. І., канд. юрид. наук, проф., Бородін І. Л., д-р юрид. наук, проф., Бандурка О. О., д-р юрид. наук, проф., Корнієнко М. І., канд. юрид. наук, проф., Марчук В. М., д-р юрид. наук, проф., Подолька А. М., д-р юрид. наук, Юлдашев О. Х., д-р юрид. наук

Рекомендовано до друку Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом (протокол № 4 від 27 квітня 2011 р.)

Міжрегіональна Академія управління персоналом.
М58 Наукові праці МАУП / редкол.: В. Б. Захожай (голов. ред.) [та ін.]. — К. : МАУП, 2001 — Вип. 2 (29). — К. : ДП «Вид. дім «Персонал», 2011. — 222 с.: іл. — Бібліогр. в кінці ст.

У збірнику наукових праць публікуються статті науковців, які займаються проблемами розвитку економіки, політології, психології і права.

Для науковців, викладачів, студентів, а також усіх, кого цікавить розвиток науки в Україні.

Збірник “Наукові праці МАУП” зареєстровано Державним комітетом інформаційної політики, телебачення та радіомовлення України (свідоцтво від 11.04.02 за № 6048, серія КВ) як наукове видання, в якому висвітлюються результати наукових досліджень в галузях економіки, політології, соціології, психології, права, матеріалів наукових конференцій.

Вищою атестаційною комісією України “Наукові праці МАУП” визнано як фахове видання з політичних наук (за постановою Президії ВАК України № 1-05/4 від 26 травня 2010 р.) та юридичних наук (за постановою Президії ВАК України № 1-05/5 від 31 травня 2011 р.).

ББК 65.9(4УКР)29-2я43+67.9(4УКР)я43

© Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП), 2011
© ДП «Видавничий дім «Персонал», 2011

Пруднікова Л. О. Стратегічні напрями подолання проблем нерівномірності соціально-економічного розвитку Донбасу.....	127	Солонина В. Ф. Цивільно-правові проблеми забезпечення права на захист в аспекті вибору способу захисту порушених прав	178
Ручка Н. В. Інструменти комплексної продуктової політики як засіб раціоналізації виробництва і споживання	134	Шашкова-Журавель І. О., Журавель М. І. Порівняльно-правові аспекти правового регулювання профспілкового руху в державах Західної Європи і США.....	183
Устименко Г. В. Місце центрального банку в системі органів державної влади	140	М. М. Зелененький Держава як один із суб'єктів соціального партнерства	187
Шеховцов В. В. Деякі сучасні тенденції визначення фінансового механізму інвестиційної діяльності комерційних банків	145	ПСИХОЛОГІЧНІ НАУКИ	192
Тимошин В. В. Поняття форми державного контролю господарської діяльності у сучасній державно-правовій теорії.....	149	Євтушевська О. І., Слободян С. І. Питання здійснення досліджень політичного лідерства в Україні з урахуванням гендерних особливостей.....	192
Ягода Янковска Підходи до державного регулювання партнерських відносин у сфері туризму Республіки Македонія.....	154	Гончаренко Є. Ю. Аналіз можливостей проведення тестового контролю у студентів-лінгвістів при вивченні німецької мови як другої іноземної.....	199
ЮРИДИЧНІ НАУКИ	159	Маяцька О. Ю. Поведінка студентської групи як предмет соціально-психологічного аналізу	204
Зарудний Є. О. Предмет та обов'язок доказування: співвідношення понять.....	159	Параф'ян Кароль Соціально-психологічні аспекти дослідження феномена політичного лідерства: теорія і методологія	209
Мигалевич В. В. Значення покарання у підвищенні ефективності боротьби з корупцією.....	163	Параф'ян Кароль Громадська активність у структурі соціальної активності: соціально-психологічний вимір.....	214
Модлицький О. І. Розвиток цивільно-процесуальних відносин: теоретико-методологічні аспекти аналізу	168	ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ	220
Морару А. А. Правові основи державного управління в аспекті становлення України як демократичної, правової та соціальної держави	173		

МІСЦЕ ЦЕНТРАЛЬНОГО БАНКУ В СИСТЕМІ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ

Наукові праці МАУП, 2011, вип. 2(29), с.140–144

З оглядово-узагальнюючого боку розглянуто місце центрального банку в системі органів державної влади, його взаємодія з органами державної влади. Аналізуються функції та статус Національного банку, обґрунтовуються положення Конституційних норм щодо центрального банку держави.

Питання про місце центрального банку в системі органів державної влади, ступінь його незалежності є нагальною проблемою сьогодення. Тісно взаємодіючи з органами державної влади, центральний банк займає особливе місце, яке переважно визначається тим, наскільки такий банк при здійсненні своєї діяльності є незалежним від органів державної влади. Однак, слід зауважити, що у світі не існує загальновироблених критеріїв, за якими можна визначити місце центрального банку в системі органів державної влади.

На визначення такого місця впливає дуже багато чинників, серед яких і порядок організації та характер здійснення державної влади, і правова форма їх впливу на фінансову політику економічного стану держави. Від місця в системі органів державної влади залежить становище центрального банку в ієрархії таких органів, ступінь його незалежності, що, в свою чергу, забезпечує стабільність національної валюти.

Здійснюючи свої функції, центральний банк тісно пов'язаний з державою. Наділений особливим публічно-правовим статусом, він виступає ланкою економічного механізму і як самостійна ланка всередині цілого забезпечує йому єдність. Незалежність центрального банку слід розуміти не як незалежність його ні від кого і ні від чого, а як юридично закріплену відсутність прямого підпорядкування уряду та наявність власних фінансових джерел для забезпечення виконання своїх функцій. Як головний суб'єкт у грошово-кредитній сфері, що відповідає за реалізацію поставлених перед ним завдань, центральний банк самостійний у своїх рішеннях та вільний у виборі дій. Незалежність центрального банку зумовлена

тим, що, враховуючи погляди інших суб'єктів права на ті чи інші питання, банк самостійно приймає рішення незалежно від впливу іншої сторони, виходячи з власного розуміння можливості забезпечити здійснення свого головного завдання.

В Україні за роки незалежності і розбудови ринкової економіки створена система центрального банку, яка відповідає критеріям світової банківської практики. Формально-юридичним завершенням створення системи центрального банку держави став прийнятий Закон України "Про Національний банк України" [7].

Відповідно до ст. 2 та 4 Закону України "Про Національний банк України" функції та повноваження, передбачені Конституцією України та даним законом, Національний банк здійснює самостійно, незалежно від органів державної влади. Зокрема, в законі наголошується: "Національний банк України є центральним банком України, особливим центральним органом державного управління, юридичний статус, завдання, функції, повноваження і принципи організації якого визначаються Конституцією України, цим Законом та іншими законами України". "Національний банк є економічно самостійним органом, який здійснює видатки за рахунок власних доходів у межах затвердженого кошторису, а у визначених цим Законом випадках — також за рахунок Державного бюджету України.

Національний банк є юридичною особою, має відокремлене майно, що є об'єктом права державної власності і перебуває у його повному господарському віданні.

Національний банк не відповідає за зобов'язаннями органів державної влади, а органи держав-

ної влади не відповідають за зобов'язаннями Національного банку, крім випадків, коли вони добровільно беруть на себе такі зобов'язання.

Національний банк не відповідає за зобов'язаннями інших банків, а інші банки не відповідають за зобов'язаннями Національного банку, крім випадків, коли вони добровільно беруть на себе такі зобов'язання.

Національний банк може відкривати свої установи, філії та представництва в Україні, а також представництва за її межами.

Національний банк, його установи, філії та представництва мають печатку із зображенням Державного Герба України та своїм найменуванням” [3].

Це цілком логічно, оскільки за юридичною формою повноваження Національного банку спрямовані на виконання конституційної функції – забезпечення стабільності грошової одиниці України, яка здійснюється за допомогою багатьох функцій Національного банку. Незважаючи на суттєві здобутки Національного банку України в реалізації головного завдання своєї діяльності – забезпечення стабільності національної грошової одиниці, ще не вирішеними залишаються ряд проблем реформування вітчизняної банківської системи, серед яких першочерговими Національний банк визначає подальшу стабілізацію фінансово-кредитної системи держави, реорганізацію та реструктуризацію комерційних банків з метою фінансового оздоровлення проблемних банків, підвищення рівня їх капіталізації та ліквідності, вдосконалення банківського нагляду, інструментів і методів грошово-кредитної політики, які сприяють стабільному функціонуванню грошового ринку та національної грошової одиниці [12].

Як показує досвід багатьох країн, незалежність центрального банку залежить не тільки від його правового статусу. Дослідники зазначають, що факторами незалежності центральних банків виступають: процедура призначення керівництва банку; участь держави у формуванні статутного капіталу банку та розподіл прибутку; ступінь відображення в законодавстві країни завдань та мети центрального банку; ступінь втручання державних органів у грошово-кредитну політику; фінансування державних видатків центральним банком країни [7; 8; 10].

Центральний банк України наділений особливим конституційно-правовим статусом, що визначений Основним Законом держави, який має найвищу силу щодо всіх інших законів. Здійсню-

ючи конституційну функцію із забезпечення стабільності грошової одиниці, центральний банк з метою реалізації такої функції наділений чітко закріпленими в спеціальному законодавстві державно-владними повноваженнями. А саме в ст. 33 Закону України “Про Національний банк України” зазначається: “Для забезпечення організації готівкового грошового обігу Національний банк здійснює:

- 1) виготовлення та зберігання банкнот і монет;
- 2) створення резервних фондів банкнот і монет;
- 3) встановлення номіналів, систем захисту, платіжних ознак та дизайну грошових знаків;
- 4) встановлення порядку заміни пошкоджених банкнот і монет;
- 5) встановлення правил випуску в обіг, зберігання, перевезення, вилучення та інкасації готівки;
- 6) визначення порядку ведення касових операцій для банків, інших фінансових установ, підприємств і організацій;
- 7) визначення вимог стосовно технічного стану і організації охорони приміщень банківських установ” [3].

Конституційно-правові норми, як і будь-які інші норми права, встановлюються чи санкціонуються владним органом та виступають як загальнообов'язкові приписи, що охороняються від порушень передбаченими державою мірами примусового впливу.

Особливість правового статусу центрального банку України обумовлена ст. 99 Конституції України, у якій закріплено основну функцію НБУ – забезпечення стабільності грошової одиниці України [1]. Повноваження із забезпечення стабільності грошової одиниці Національний банк здійснює незалежно від органів державної влади, але в рамках державної грошово-кредитної політики, основні засади якої розробляються Радою НБУ як керівного органу банку. Крім того, Конституція України, а саме ст. 100, закріплює за Радою не тільки розроблення основних засад грошово-кредитної політики, а й здійснення контролю за її проведенням [1]. Таким чином, безпосередню відповідальність за стан національної грошової одиниці Конституція покладає на центральний банк держави.

Наявність національної валюти є однією з ознак державного суверенітету. Можливість державних органів забезпечити її стабільність виступає одним із критеріїв ефективності державної

влади. Тому, конституційний принцип незалежності НБУ в процесі реалізації функції із забезпечення стабільності грошової одиниці не виключає обов'язку центрального банку взаємодіяти з органами державної влади.

Національному банку властиві характерні ознаки органів виконавчої влади, але при цьому його суттєвою відмінністю виступає те, що він не входить до системи органів, яку очолює Кабінет Міністрів України, і не підпорядкований йому. Відповідно до конституційного законодавства НБУ підзвітний Президенту та Верховній Раді України. Згідно з Конституцією України Голова НБУ призначається на посаду та звільняється з посади Верховною Радою України за поданням Президента [1].

Таким чином, Конституція України покладає правове регулювання багатьох питань, пов'язаних зі здійсненням повноважень центрального банку, на чинне законодавство. Без якісного законодавства, без утворення необхідних інститутів, без ефективної взаємодії між усіма органами державної влади, без співробітництва з підприємницькими структурами центральний банк навряд чи зміг би одноособово забезпечувати стабільність грошової одиниці. Закон України "Про Національний банк України" став цілком закономірним процесом втілення конституційних норм у життя.

В Україні конституційні норми про центральний банк складають основу його правового статусу в цілому та фінансово-правового статусу зокрема. Належність центрального банку до суб'єктів фінансового права зумовлено публічними цілями діяльності такого інституту. Центральний банк, виконуючи покладені на нього функції, здійснює фінансову діяльність. Аналізуючи поняття "фінансова діяльність", яке у фінансовому праві є одним із ключових понять, учені розглядають різні форми її здійснення. На сьогодні, як у науковій, так і навчальній літературі, активно використовують поняття фінансової діяльності, запропоноване Л. К. Вороновою, відповідно до якого фінансова діяльність держави – це заснований на нормах права планомірний процес управління публічними централізованими фондами коштів, необхідними для здійснення завдань і функцій, що поставлені Конституцією України перед державою, органами місцевого самоврядування та іншими публічними утвореннями, дозволеними державою [6, 21].

Центральний банк відіграє велику роль у фінансовій діяльності держави. Фінансово-правовий статус центрального банку розкриває

його правове положення у фінансових правовідносинах за його участі. Фінансово-правова компетенція центрального банку наділяє його статусом широкого кола фінансових правовідносин, серед яких бюджетні, податкові, кредитні, валютні, контрольно-наглядові. Найважливішою особливістю діяльності держави в галузі публічних фінансів є те, що вона властива законодавчим, виконавчим органам, усім підприємствам, організаціям та установам. Місце банківських установ у галузі публічних фінансів із позиції фінансового права узагальнила Л. К. Воронова – держава опосередковано, через банківські установи, мобілізує, розподіляє та витрачає кошти, фінансуючи народне господарство, охорону правопорядку в країні, управління, створення матеріальних і фінансових резервів [6, 15–20].

Законодавчі норми, які регламентують участь центрального банку в бюджетних відносинах, зосереджені в законах України "Про Національний банк України" [3], "Про банки і банківську діяльність" [4] та інших законодавчих актах. Повноваження керівних органів НБУ закріплені в Законі України "Про Національний банк України". Згідно з чинним законодавством України Рада НБУ в ст. 9 зазначеного вище закону наділена такими бюджетними повноваженнями: 1) розробляє основні засади грошово-кредитної політики та здійснює контроль за їх виконанням; 2) здійснює аналіз впливу грошово-кредитної політики на стан соціально-економічного розвитку України; 3) затверджує кошторис доходів та витрат НБУ та подає Верховній Раді та Кабінету Міністрів до 1 вересня поточного року прогнозовані відомості про сальдо кошторису для включення до проекту Державного бюджету на наступний рік; 4) затверджує щорічно до 1 липня звіт про виконання кошторису НБУ та розподіл прибутку за звітний бюджетний рік; 5) вносить рекомендації Правлінню НБУ в межах розроблених Основних засад грошово-кредитної політики; 6) вносить рекомендації Кабінету Міністрів стосовно впливу політики державних запозичень та податкової політики на стан грошово-кредитної сфери; 7) з метою забезпечення виконання Основних засад грошово-кредитної політики має право застосування відкладального вето щодо рішень Правління НБУ з питань порядку відрахувань доходів до Державного бюджету [3].

Стосовно участі Правління НБУ в процесі бюджетного управління держави визначені такі бюджетні повноваження: приймає рішення 1) щодо економічних засобів та монетарних ме-

тодів, необхідних для реалізації Основних засад грошово-кредитної політики відповідно до прийнятих рішень Ради Національного банку з цих питань та необхідності забезпечення стабільності і купівельної спроможності національної валюти; 2) щодо розподілу прибутку та порядку відрахувань доходів до Державного бюджету України.

Нині фінансове право виступає однією з основних галузей вітчизняного права, яке відрізняється інтенсивністю формування свого сучасного змісту, масштабністю змін, що зумовлені корінними перетвореннями, які відбуваються в країні в останнє десятиліття.

Відомо, що найпоширенішою юридичною формою відбиття фінансових відносин є фінансово-правові акти. Серед численних законодавчих актів, регулюючих різні сторони фінансових відносин, можна виділити прийнятий в Україні Бюджетний кодекс. Можливість участі Національного банку в бюджетному процесі і заснована на закріплених у Бюджетному кодексі принципах бюджетної системи України, серед яких найважливішими виступають: принцип єдності бюджетної системи; принцип цільового використання бюджетних коштів; принцип відповідальності учасників бюджетного процесу. Відповідно до Бюджетного кодексу України бюджетними повноваженнями визнаються права й обов'язки учасників бюджетних правовідносин [2].

Правовий статус Національного банку характеризується подвійною правовою природою: з одного боку, він є органом державної влади, уповноваженим здійснювати державне управління у сфері банківської діяльності, а з другого, – банківською установою, яка здійснює банківські операції, виступає кредитором останньої інстанції для інших банків [5, 67].

Центральний банк – це юридична особа з особливим статусом, який полягає у відособленості його майна від майна держави, хоча формально це майно перебуває у державній власності, а центральний банк наділений правом розпоряджатися ним як власник [11, 17].

Національний Банк України є органом зі спеціальним статусом. Він не належить до жодної гілки влади. Така особливість НБУ зумовлена, у першу чергу, його основною функцією – забезпеченням стабільності гривні. Для виконання цієї функції Національний банк має бути наділений певною самостійністю та незалежністю від інших органів державної влади [5, 68].

Конституційні норми визначають основи правового статусу центрального банку України в еко-

номічній і фінансовій системі держави, необхідність виключно законодавчого регулювання таких відносин, як установлення принципів створення й функціонування фінансового, грошового, кредитного та інвестиційного ринків; визначення статусу національної валюти, а також статусу іноземних валют на території України.

У процесі здійснення функцій Національного банку як особливого органу державного управління виникають відносини, які регулюються адміністративно-правовими нормами. Адміністративно-правові норми сприяють забезпеченню управління банківською системою у цілому. Вони визначають компетенцію суб'єктів, які здійснюють керівництво банківською системою, а також певні умови функціонування фінансових установ (наприклад, підстави і порядок реєстрації та ліцензування); регулюють здійснення контролю та нагляду за законністю діяльності нижчестоящих суб'єктів (порядок та умови відзиви ліцензій, порядок накладення адміністративних стягнень за порушення норм банківського законодавства) [9, 11].

Для регулювання грошового обігу і реалізації особливого статусу центрального банку у процесі діяльності Національного банку виникають відносини, які включаються у предмет фінансового права. Як приклад повноважень фінансово-правового характеру НБУ, закріплених Законом України “Про Національний банк України”, необхідно виділити такі: НБУ визначає і здійснює грошово-кредитну політику відповідно до розроблених Радою Основних засад грошово-кредитної політики; монопольно здійснює емісію національної валюти України і організовує її обіг; виступає кредитором останньої інстанції для банків; аналізує стан грошово-кредитних, фінансових, цінних і валютних відносин тощо [3].

Цивільно-правові норми регулюють відносини, які складаються при здійсненні банками та іншими фінансовими установами діяльності в кредитно-банківській сфері. Так, норми цивільного права визначають насамперед правовий статус суб'єктів, які беруть участь у цивільному обороті; загальні правила укладання угод, що застосовуються певним чином і до банківських угод; загальні правила про зобов'язання й договори, а також правила укладання та виконання окремих видів договорів [9, 12].

Отже, фінансово-правовий статус НБУ визначає правове положення цього банку в фінансових правовідносинах за його участі, зміст якого виражається сукупністю фінансово-правових прав

та обов'язків, спрямованих на виконання тих завдань, що поставлені перед ним.

Правовідносини між Національним банком та іншими банками здебільшого будуються на принципах влади й підпорядкування, що зумовлено повноваженнями центрального банку здійснювати банківське регулювання і нагляд. У цих правовідносинах, як правило, відсутня рівність сторін. Визначений законодавством як юридична особа, Національний банк має право укладати цивільно-правові угоди з державою та іншими банками. Як зазначають учені, управління грошово-кредитною діяльністю Національний банк здійснює адміністративними методами за допомогою владних приписів та економічними методами – шляхом укладання різноманітних угод та правочинів із комерційними банками [5; 9; 11].

Таким чином, визначення ролі та місця центрального банку як головного банку країни в бюджетних правовідносинах, з'ясування, відповідно, його бюджетних повноважень виступає однією з актуальних проблем фінансового права. Питання фінансово-правового регулювання привертають увагу широкого кола осіб, до яких належать і представники органів державної та муніципальної влади, і громадяни. І це зрозуміло, адже під впливом фінансового права відбувається реалізація практично всіх функцій держави та муніципальних утворень, що позначається як на життєдіяльності суспільства в цілому, так і кожної особи зокрема.

На визначення місця центрального банку в системі органів державної влади впливає дуже багато чинників, серед яких і порядок організації та характер здійснення державної влади, і правова форма дій державних органів, і особливості економічного стану держави. Від місця в системі ор-

ганів державної влади залежить становище центрального банку в ієрархії таких органів, ступінь його незалежності. Від ступеня незалежності центрального банку залежить забезпечення стабільності національної валюти.



Література

1. Конституція України від 28 червня 1996 року // ВВР України. – 1996. – № 30. – С. 141.
2. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 р. // ВВР України. – 2010. – № 50–51. – С. 572.
3. Закон України Про Національний банк України: від 20.05.1999 р. № 679-XIV // Офіц. вісн. України. – 1999. – № 24. – 2 лип. – 1999.
4. Про банки і банківську діяльність від 07.12.2000 р. // ВВР України. – 2001. – № 5–6. – С. 30.
5. Ващенко Ю. В. Банківське право: Навч. посіб. – К.: Центр навч. л-ри, 2006. – 344 с.
6. Воронова Л. К. Фінансове право України: Підручник. – К.: Прецедент; Моя книга, 2007. – 448 с.
7. Гаєць В. Незалежність центрального банку – запорука стабільності // Уряд. кур'єр. – 19 лип. – 2006. – № 92. – С. 5.
8. Грудзевич Я. В. Законодавче забезпечення незалежності Національного Банку // Фінанси України. – 2003. – № 5. – С. 106–111.
9. Гетманцев Д. О., Шукліна Н. Г. Банківське право України: Навч. посіб. – К.: Центр навч. л-ри. – 2007. – 344 с.
10. Ковальчук А. Незалежність Центрального банку як проблемний фактор подолання фінансової кризи / Юрид. Україна. – 2009. – № 1. – С. 32–38.
11. Міщенко В. І., Кротюк В. Л. Центральні банки: організаційно-правові засади. – К.: Знання, КВО. – 2004. – 372 с.
12. Стельмах В. С. Роль Національного банку України в забезпеченні стабільності національної грошової одиниці / Дис... канд. екон. наук. – Суми, 2002.

Основну увагу приділено діяльності Національного банку України, його функціям та повноваженням, конституційно-правовому статусу, а також його ролі в кредитно-грошових відносинах.

Основное внимание уделено деятельности Национального банка Украины, его функциям и полномочиям, конституционно-правовому статусу, а также его роли в кредитно-денежных отношениях.

Basic attention is spared to activity of the National bank of Ukraine, his functions and plenary powers, constitutionally-legal status, and also his role in the credit and monetary relations.

Надійшла 30 березня 2011 р.